

بازاروسرمایه

www.ebtekarnews.com

یکشنبه
۲۲آبان۱۳۹۵
شماره۳۵۵۵

شاخص بورس در کانال ۷۸ هزار واحد ثابت شد

چشم انداز مثبت متغیرهای اقتصادی در نیمه دوم سال

شاخص کل بورس در حالی در نخستین روز آبان ماه با ۲۹۵ واحد رشد به ۷۸ هزار و ۳۸۷ واحد رسید که نماندهای پالایشگاهی سهم اصلی را در رشد دیروز (شنبه) شاخص، بازی کردند.

به گزارش ایرنا، در معاملات دیروز ۸۲۱ میلیون و ۲۸۸ هزار سهم و حق تقدم به ارزش بیش از سه هزار و ۸۴ میلیارد ریال در ۶۹ هزار و ۷۱۰ نوبت خرید و فروش شد. روند مثبتی که در نماندهای پالایشگاهی پس از توافق فریز نفتی و افزایش قیمت نفت شکل گرفت، همچنان ادامه داده به طوری که نماندهای این گروه، شاخص را تقویت کرد و بالا برد.

در معاملات دیروز نمادهای شیندر (بالایش نفت بندرعباس)، شینا (بالایش نفت اصفهان)، شیریز (بالایش نفت تبریز)، همراه (همراه اول) و فولاد (فولاد مبارک) با رشد خود تاثیر مثبت بر شاخص داشت اما نمادهای پترول (گروه پتروشیمی سرمایه گذاری ایرانیان) و خودرو (ایران خودرو) تاثیر منفی بر شاخص برجای گذاشت.

بررسی شاخص های اصلی بازار سرمایه نیز، از رشد دسته جمعی آنها حکایت داشت. بر این اساس، شاخص قیمت (وزنی– ارزشی) ۱۰۴ واحد، شاخص کل (هم وزن) ۸۰ واحد، شاخص قیمت (هم وزن) ۶۴ واحد، شاخص آزاد شناور ۲۶۴ واحد، شاخص بازار اول ۲۳۰ واحد و شاخص بازار دوم ۵۰۸ واحد رشد کرد.

حق تقدم سیمان شرق، حق تقدم گروه صنایع پشهپور ایران، آهنگری تارتکروسازی ایران، اسان پرداخت پرشین و صنایع شیمیایی سینا در معاملات دیروز از بیشترین رشد قیمت و در برابر کارت اعتباری ایران کیش، ماشین سازی نیرومحرکه، صنایع لاستیکی سهند و سیمان شاهرود نیز با بیشترین کاهش قیمت روبرو شد.

چشم انداز مثبت متغیرهای اقتصادی در نیمه دوم امسال

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی بازار سرمایه، «حمیدرضا مهرآور» کارشناس بازار سرمایه، درباره صنایع برتر بازار سرمایه در نیمه دوم امسال گفت: صنایعی همچون پتروشیمی، پالایشگاهی و بانکی ظرفیت رشد دارند. این کارشناس بازار سرمایه تاکید کرد حذف تحریم های بانکی باعث تسهیل مرادبات بین المللی می شود و افزوده، در صورت بروز چنین اتفاق مثبتی، شرکت های صادرات محور بازار سرمایه و شرکت هایی که مواد اولیه خود را از خارج کشور وارد می کنند با کاهش هزینه تمام شده روبرو می شوند که این اتفاق به افزایش سودآوری بنگاه های تولیدی می انجامد.

وی درباره صنایع برتر نیمه اول امسال گفت: در ۶ ماهه اول سال صنایع مختلفی به طور مقطعی مورد توجه بازار قرار گرفت اما از معدود صنایعی که در این مدت عملکرد مثبتی در حجم و ارزش معاملات داشت، صنعت خودرو بود که دلیل این اقبال نیز خبرهای قراردادهای جدید در این صنعت است که با استقبال بازار روبرو شد.

این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: البته پالایشی ها نیز در این مدت از چشم سرمایه گذران بازار سرمایه دور نماندند.

وی اضافه کرد: در صورتی که رفع تحریم های کامل بانکی اجرا شود بسیاری از شرکت های بازار سرمایه مانند صنایع پتروشیمی، پالایشگاهی و بانکی ها پتانسیل رشد دارند.

مهرآور درباره گزارش های ۶ ماهه شرکت ها گفت: از آنجا که تحریم هایی که وعده رفع آنها داده شده بود، به طور کامل در نیمه نخست سال برطرف نشد عملکرد شرکت ها در این مدت در حد انتظار و پیش بینی ها مثبت نبود.

به گفته وی، شرکت ها در نیمه دوم سال می توانند گزارش های قابل قبول تری داشته باشند؛ زیرا متغیرهای پیش روی اقتصاد، چشم انداز روشنی را برای نیمه دوم سال ترسیم کرده است.

معاون صادرات سایپا، از صدور مجدد محصولات به عراق خبر داد

صادرات ۱۵۰۰ دستگاه از محصولات سایپا به عراق

از نیمه دوم همراه سال جاری صادرات محصولات گروه سایپا به کشور عراق از سر گرفته شده و تا پایان آبان ماه ۱۵۰۰ دستگاه خودرو به این کشور ارسال خواهد شد.

به گزارش سایپا نیوز ، محسن جوان معاون صادرات و امور بین الملل گروه خودروسازی سایپا با بیان مطلب فوق، اظهار کرد: با پی گیری های مجدانه و تلاشهای صورت گرفته و برداشتن برخی موانع ، صادرات محصولات گروه خودرو ساری سایپا به عراق بار دیگر رونق یافت. وی با بیان اینکه سایپا در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، توسعه صادرات غیرنفتی را همواره مد نظر داشته است، افزود: شرکت سایپا با رفع موانع و غلبه بر مشکلات موجود، توانسته تعداد ۱۵۰ دستگاه خودرو سایپا و ۱۳۱ محصول جدید آریو را در قالب تاکسی و سواری به بازار عراق صادر کند.

معاون قضائی استان خراسان رضوی:

اقدام بیمه آرمان در پذیرش داوری یک حرکت پیشگام و ارزشمند است

برای اولین بار در تاریخ صنعت بیمه کشور و در راستای احیای اصل داوری به عنوان یکی از اصول هشتگانه بیمه، تفاهم نامهٔ داوری بین شرکت بیمهٔ آرمان و انجمن کارگزاران بیمه خراسان رضوی به امضا رسید.

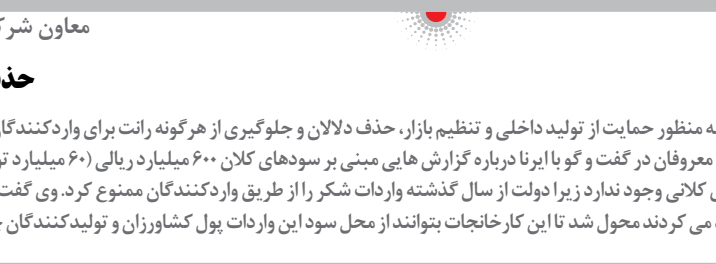
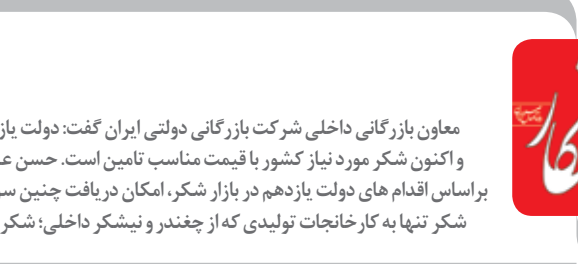
به گزارش روابط عمومی بیمه آرمان، در آئین امضای این تفاهم نامه که با حضور مدیرعامل و معاون شبکه فروش و بازاریابی این شرکت در مشهد برگزار شد، علیرضا بیانیان مدیر عامل بیمه آرمان گفت اصل داوری یکی از اصول اساسی ارتباط بین بیمه گر و بیمه گذار است اما متأسفانه این امر در صنعت بیمه مغفول مانده و اغلب منجر به مراجعه به مراجع قضائی و تأخیر در پرداخت خسارت شده و به ضرر بیمه گذار تمام شده است. وی افزود امروزه پرونده های بیمه ای بسیار زیادی در مجامع قضایی معوق مانده و لازم است مجتمع خاص تخصصی برای شرکت های بیمه ایجاد شود تا مجامع حقوقی هم مجبور به دعوت از کارشناسان بیمه ای برای رسیدگی به این پرونده ها نباشند.

مدیر اجرایی و سخنگوی ستاد مرکزی اربعین وزارت کشور تشریح کرد:

چگونگی صدور بیمه نامه و روادید برای زائرین اربعین حسینی
چگونگی تهیه بیمه نامه، صدور روادید و اعزام زائران ایرانی اربعین حسینی به کشور عراق تشریح شد.

به گزارش پایشگر، حمیدرضا گودرزی، مدیر اجرایی و سخنگوی ستاد مرکزی اربعین وزارت کشور طی گفت و گویی با خبرنگار ما با اشاره به اینکه بیمه دانا امسال مسئولیت بیمه زائران حسینی به کشور عراق را عهده دار شده است، اظهار داشت: از حدود دو هفته قبل با هماهنگی ستاد مرکزی به ریاست دکتر ذوالفقاری، معاون امنیتی انتظامی وزارت کشور و رئیس ستاد مرکزی اربعین با مسئولان و مدیران ارشد شرکت بیمه دانا مسایل و موضوعات مختلف بیمه ای و غیر بیمه ای بصورت کارشناسی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت تا اینکه مقرر شد مسئولیت بیمه زائران اربعین امسال به عهده بیمه دانا گذاشته شود.

معاون شرکت بازرگانی دولتی ایران:

حذف دلانن شکر از بازار

معاون بازرگانی داخلی شرکت بازرگانی دولتی ایران گفت: دولت یازدهم به منظور حمایت از تولید داخلی و تنظیم بازار، حذف دلانن و جلوییبری از هرگونه رانت برای واردکنندگان شکر را در دستور کار قرار داد و اکنون شکر مورد نیاز کشور با قیمت مناسب تأمین است. حسن عباسی معروfan در گفت و گو با ایرنا درباره گزارش های مبنی بر سوده‌های کلان ۶۰۰میلیارد ریالی (۶۰ میلیارد تومان) واردکنندگان شکر افزود: براساس اقدام های دولت یازدهم در بازار شکر، امکان دریافت چنین سوده‌های کلانی وجود ندارد زیرا دولت از سال گذشته واردات شکر را از طریق واردکنندگان ممنوع کرد. وی گفت: براساس دستور دولت، واردات شکر تنها به کارخانجات تولیدی که از چغندر و نیشکر داخلی؛ شکر تولید می کردند محول شد تا این کارخانجات بتوانند از محل سود این واردات پول بدهت کشاورزان و تولیدکنندگان چغندری و نیشگری را بپردازند.

کارشناس مسکن: ریشه اصلی جهش‌های ادواری قیمت مسکن دخالت دولت‌ها در این بخش است

فاجعه بمب اقتصاد بر انداز مسکن مهر!

مسکن دولتی کنار گذاشته شد و نظام پس انداز مجددا احیا شد؛ روشی که اگرچه با توجه به منکی بودنش به یارانه های دولتی خالی از ایراد نیست اما قدر مسلم می تواند از تجربه ناموفق مسکن مهر درس بگیرد.

یک کارشناس مسکن پرداخت یارانه به تسهیلات مسکن را اعتیاد این بخش به پول‌های نفتی دانست و گفت: ریشه اصلی

جهش‌های ادواری قیمت مسکن که به نوسانات رکود و رونق این بخش منجر می‌شود دخالت دولت‌ها در این بخش است.

مجید نیکنژاد اظهار کرد: از قبل از انقلاب و همچنین بعد از

انقلاب تا دولت‌های نهم و دهم و بعد از دولت‌های نهم و دهم

روش درستی برای تأمین مالی بخش مسکن اتخاذ نشده است زیرا دولت در پرداخت وام نصف سود تسهیلات را به عنوان یارانه بر عهده می‌گیرد. این دخالت دولت‌ها در تأمین مالی، این بخش را به انحراف برده که به تسهیلات تکلیفی معروف است و اولین اعتیاد بخش مسکن به پول‌های نفتی محسوب می‌شود. اعتیاد بخش مسکن به نفت باعث بیماری این بخش شد و در هر مقطعی که دولت نمی‌توانست مابه‌التفاوت تسهیلات را تأمین کند، بخش مسکن دچار سردرگمی و تلاطم می‌شد و کارشناسان

در یکی و دوسال گذشته شاهد افزایش نرخ تورم نبوده ایم . ندری خاطر نشان کرد: نکته مهم دیگر در کاهش تورم با توجه به افزایش حجم نقدینگی این است که در صورتی که

نرخ رشد تورم از میانگین آن در سال های گذشته پیشی بگیرد عامل افزایش تورم می شود از این رو در سال های ۹۲ و ۹۳ این اتفاق رخ نده است. وی ادامه داد: درست است که حجم نقدینگی از مرز هزار هزار میلیارد تومان عبور کرده و به ۱۰۹۱ هزار میلیارد تومان رسیده است ولی عامل کلیدی در افزایش نرخ رشد نقدینگی بوده و حجم آن نیست. این عضو هیئت‌علمی دانشگاه امام صادق اذعان داشت:نرخ رشد نقدینگی از میانگین آن در سال های پیش تنها در حدود ۹۴ پیشی گرفته است و چون میزان نقدینگی در سال ۹۲، بالا و چپزی در حدود ۶۳۹ میلیارد تومان بوده است موجب نقدینگی بالای ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومانی در سال ۹۵ شده است. ندری با بیان اینکه نرخ رشد نقدینگی در افزایش تورم مؤثر است، گفت:نرخ رشد نقدینگی در سال های ۹۲ و ۹۳ پایین تر از میانگین آن در سال های گذشته بوده و تنها در فصل چهارم سال ۹۴ به صورت منطقی به دلیل اعمال

سیاست تحریک تقاضا از سوی دولت به منظور خروج از رکود از میانگین فاصله گرفته‌است. وی تصریح کرد: با پیشی گرفتن نرخ رشد نقدینگی از میانگین آن در سال های گذشته در سال ۹۴ روند کاهش تورم با یک فاصله زمانی دوباره به مدار صعودی باز خواهد گشت که

با وجود این که حجم سرمایه‌گذاری در بانک‌ها همچنان

در مسیر صعودی قرار داشته و تا پیش از ۱۰۰۰ تریلیون تومان پیش رفته، اما روند رشد آن کند شده است. به گزارش ایسنا، بررسی داریی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و موسسات اعتباری حاکی از آن است که تا پایان مردادماه امسال مجموع سپرده‌های بخش غیردولتی به ۱۰۶۷ هزار میلیارد تومان رسیده که حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان نسبت به انتهای سال گذشته افزایش دارد. از مجموع سپرده‌های غیردولتی در شبکه بانکی در کنار ۱۱۵ هزار میلیارد تومانی که به سپرده‌های دیداری تعلق دارد و با رشد نیز همراه بوده، حجم سپرده‌های مدت‌دار به حدود ۸۸۶ هزار میلیارد تومان می‌رسد که مجموعه‌ای از سپرده‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت نزد شبکه

یا موفق چرخه های تجاری حرکت کرده‌اند. از این رو، این محققین بر این باور هستند که

مخارج جاری و عمرانی حقیقی دولت به عنوان متغیرهای پیشران نسبت به چرخه‌های تولید ناخالص داخلی حقیقی می‌توانستند به عنوان یکی از عوامل تثبیت‌کننده در محیط اقتصاد کلان (و محرک خروج از رکود) نقش ویژه‌ای را ایفا نمایند. لذا شناخت اجزای تولید ناخالص داخلی و کانال اثرگذاری مخارج دولت بر آن می‌تواند سیاست‌گذاران در این حوزه را یاری رساند.

بررسی کانال اثرگذاری مخارج دولت بر تولید ناخالص داخلی نشان می‌دهد این متغیر علاوه بر داشتن اثر مستقیم بر GDP، می‌تواند به صورت غیرمستقیم بر آن نیز تأثیر گذارد. به‌طوری‌که مطالعات نشان می‌دهند دولت‌ها می‌توانند با اعمال تکانه‌های مالی، مصرف بخش خصوصی که به عنوان مهمترین جزء تولیدناخالص داخلی محسوب می‌شود را تغییر داده و در راستای مدیریت تقاضای کل جامعه و خروج از شرایط رکود اقتصادی گام بردارند. ارزیابی اجزای تولید ناخالص داخلی در ایران نشان می‌دهد که مصرف بخش خصوصی با دارا بودن سهمی معادل ۶۰ درصد، مهمترین جزء تقاضای کل در دوره زمانی ۱۳۶۹–

۱۳۹۱ بوده و تغییرات آن می‌تواند نقش مؤثری در تقاضای کل داشته باشد. در بررسی این موضوع، تحقیقی در این خصوص در پژوهشکده پولی و بانکی صورت پذیرفت. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد اثرات تکانه مخارج جاری دولت در شرایط رکود اقتصادی بزرگتر از شرایط رونق است اما وقفه‌های اثرگذاری این متغیر در چرخه‌های تجاری متفاوت است، به‌طوری‌که اثرات تکانه مخارج جاری دولت در دوره رونق با پنج وقفه (پنج فصل) و در دوره رکود با دو وقفه (دو فصل) بر رشد مخارج مصرفی افراد اثر گذار است. به‌عبارتی یک تکانه در شرایط جاری دولت در دوره رکود اقتصادی می‌تواند در مدت زمان کوتاه‌تری در مقایسه با شرایط رونق اقتصادی، زمینه افزایش مخارج مصرفی بخش خصوصی را فراهم

آورد. علاوهبراین، نتایج مطالعه انجام‌شده مؤید آن است که در دوره رکود اقتصادی، اثرگذاری تکانه مخارج جاری بر مخارج مصرفی بخش خصوصی بیشتر از مخارج عمرانی بوده است. این مقایسه بیانگر این است که مخارج جاری در دوران رکود بر رشد مخارج مصرفی بخش خصوصی به عنوان مهمترین جزء تقاضای کل اثرگذاری بیشتری داشته است.

به نظر می‌رسد کم بودن سهم مخارج عمرانی در مقایسه با مخارج جاری و نوسان بالای مخارج عمرانی یکی از دلایل عمده این تفاوت باشد. از سوی دیگر، محاسبه سهم نوسانات‌نشان می‌دهد که در دوره‌های مختلف ریاست‌جمهوری، انحراف‌معیار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بیش از ۱۰۰ درصد متوسط روند این متغیر بوده و در مقایسه با مخارج جاری همواره از نوسان بالاتری برخوردار بوده‌ است. بررسی آمارهای مالی دولت نشان می‌دهد در بسیاری از

می‌گویند علت اصلی رکودهای ادواری همین مسئله است.

اما دولت قبل تصمیم گرفت راه خرید مسکن را از طریق ارائه زمین رایگان به مسکن مهر بسیار هموار کند و بنا داشت سالانه دو میلیون مسکن بسازد؛ رویایی که نه تنها رنگ حقیقت به خود نگرفت بلکه تمام دستاورد دولت قبل ساخت حدود یک میلیون مسکن در طول شش سال بود.

یک کارشناس اقتصاد مسکن در این زمینه اظهار کرد: دولت‌ها باید بدانند توتشان در بخش حمایت‌های مستقیم چندان بالا نیست اما در وضع و اجرای قوانین و برنامه‌ریزی‌های بلندمدت بسیار قدرتمند هستند. این سیاست ماندگار می‌تواند چتر حمایتی خود را در پهنه وسیع‌تری بگستراند.

محمدمهدی مافی تاکید کرد: واگذاری زمین و مسکن ارزان یا رایگان ناکارآمدی خود را در اقتصاد نشان داده است. این اقدامات با توجه به اینکه نمی‌تواند تعامل اجتمع و حتی محرومان را در بر بگیرد فقط باعث ایجاد رانت برای عده‌ای می‌شود و ضرر آن به کل جامعه می‌رسد. هزینه منابعی که به عده خاص کمی تعلق می‌گیرد در دوش کل جامعه‌ای است که با افزایش قیمت در تمام بخش‌های اقتصادی مواجه می‌شوند.

وی، راهکار ایجاد سیستم پایدار در بخش مسکن را در اختیار قرار دادن منابع جامعه و منابع سازندگان به خریداران دانست و افزود: در این فرآیند بانک‌ها به طور مستقل بدون این‌که ارتی از سوی دولت به آنها پرداخت شود باید در یک بازار رقابتی سود را پایین بیاورند. این موضوع به صورت ارگانیک دخالت دولت را به حداقل می‌رساند.

این کارشناس مسکن درخصوص برنامه دولت یازدهم در بخش مسکن تصریح کرد: دولت روحانی نسبت به دولت قبل به چشم انداز سیستم اثرگانیک و پایدار در بخش مسکن نزدیک‌تر است ولی هنوز با آنچه جایگاه دولت و بخش سیاست‌گذاری و عمومی است فاصله دارد. در همه جای دنیا منابع مردم به کمک خاندادر شدن خود مردم می‌آید و صندوق پس انداز مسکن یکم که هم اکنون بانک مسکن آن را دنبال می‌کند تقریباً تابع چنین مدلی است.

نشانه های این روند ابتدا در تورم ماهانه و در گام بعدی در تورم نقطه به نقطه و در نهایت

تورم میانگین نمایان می‌شود.

ندری با تاکید بر این که هیچ کس منکر رابطه افزایش نرخ رشد نقدینگی و تورم در بلند مدت نیست، یادآور شد: بر همگان روشن است که افزایش نرخ رشد نقدینگی با یک فاصله زمانی منجر به افزایش تورم خواهد شد. از این رو نرخ تورم ماهانه بر اساس آمار از مرداد ماه روند افزایشی به خود گرفته و پیش بینی می‌شود تا آخر سال ۹۵ نرخ تورم ماهانه نسبت به سال قبل افزایش و نرخ تورم نقطه به نقطه نیز به نزدیکی ۱۰ درصد برسد همچنین نرخ تورم در اردیبهشت و مرداد ماه سال آینده از ۱۰ درصد عبور و دوباره دورقمی شود.

وی گفت: نرخ رشد نقدینگی در سال های گذشته به دلیل اتخاذ سیاست های انقباضی بانک مرکزی از میانگین کمتر بوده که این عامل به همراه رکود حاکم بر اقتصاد، ثبات بازار ارز و کاهش انتظارات تورمی منجر به کاهش نرخ تورم شده که این روند هیچ تناقضی با

آموزه های علم اقتصاد ندارد.

ندری افزود: از این رو این معادله در اواخر سال ۹۴ با پیشی گرفتن نرخ رشد نقدینگی از

میانگین آن در سال های گذشته به هم می‌ریزد که می‌تواند زمینه ساز افزایش تورم در

سال آینده شود.

نشانه های این روند ابتدا در تورم ماهانه و در گام بعدی در تورم نقطه به نقطه و در نهایت

تورم میانگین نمایان می‌شود.

ندری با تاکید بر این که هیچ کس منکر رابطه افزایش نرخ رشد نقدینگی و تورم در بلند مدت نیست، یادآور شد: بر همگان روشن است که افزایش نرخ رشد نقدینگی با یک فاصله زمانی منجر به افزایش تورم خواهد شد. از این رو نرخ تورم ماهانه بر اساس آمار از مرداد ماه روند افزایشی به خود گرفته و پیش بینی می‌شود تا آخر سال ۹۵ نرخ تورم ماهانه نسبت به سال قبل افزایش و نرخ تورم نقطه به نقطه نیز به نزدیکی ۱۰ درصد برسد همچنین نرخ تورم در اردیبهشت و مرداد ماه سال آینده از ۱۰ درصد عبور و دوباره دورقمی شود.

وی گفت: نرخ رشد نقدینگی در سال های گذشته به دلیل اتخاذ سیاست های انقباضی بانک مرکزی از میانگین کمتر بوده که این عامل به همراه رکود حاکم بر اقتصاد، ثبات بازار ارز و کاهش انتظارات تورمی منجر به کاهش نرخ تورم شده که این روند هیچ تناقضی با

آموزه های علم اقتصاد ندارد.

ندری افزود: از این رو این معادله در اواخر سال ۹۴ با پیشی گرفتن نرخ رشد نقدینگی از

میانگین آن در سال های گذشته به هم می‌ریزد که می‌تواند زمینه ساز افزایش تورم در

سال آینده شود.

سال ها، هزینه های جاری دستگاه‌های اجرایی از طریق تحدید اعتبارات عمرانی تأمین مالی شده است. به‌عنوان نمونه می‌توان به سال‌های ۱۳۷۲–۱۳۷۷، ۱۳۷۷–۱۳۸۰ و ۱۳۸۹ اشاره کرد که در این سال‌ها از مخارج عمرانی مصوب در قوانین بودجه سالیانه کاسته‌شده و مقداری از آن برای صرف مخارج جاری در اختیار دولت قرار گرفته است. حتی در سال ۱۳۸۹ از مخارج عمرانی مصوب در قانون بودجه، ارقامی جهت بازپرداخت تعهدات ارزی و سایر موارد پرداخت شده است. لذا مشاهده میشود که دولت در دوره‌های مختلف ریاست جمهوری، در بخش مخارج عمرانی بر خلاف مخارج جاری، رفتار همواری نداشته‌اند.

از سوی دیگر، تغلل دولت در بازپرداخت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به پیمانکاران و افزایش مطالبات فروشندگان خدمات و تجهیزات از دولت می‌تواند از دیگر عوامل مؤثر بر تفاوت اثرگذاری تکانه مخارج جاری و عمرانی بر مخارج مصرفی بخش خصوصی باشد. بنابراین، با بالا بردن سهم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مخارج کل دولت و کاهش نوسانات این متغیر از یک سو و مدیریت بدهی دولت از سوی دیگر، می‌توان اثرگذاری تکانه مخارج عمرانی بر رشد مخارج مصرفی بخش خصوصی را افزایش داد و گام‌هایی اساسی در راستای افزایش عرضه تولیدکنندگان و همچنین تقاضای مصرف‌کنندگان برداشت.

◀ **ساحینظر پولی و بانکی**